

21 501-34 Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport
26 643 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
Nr. 299 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 juni 2018

16 april jl. verscheen een mededeling van de Europese Commissie over een Europese aanpak van desinformatie. Bij brief van 18 juni is u het fiche aangeboden dat voor deze mededeling werd opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC). Tevens geef ik met deze brief mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Basis- en voortgezet onderwijs en Media gehoor aan het verzoek van de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om voorafgaand aan het algemeen overleg inzake 'Media algemeen en journalistiek' uw Kamer te informeren over de uitvoering van de gewijzigde motie van leden Kwint en Yesilgöz-Zegerius over het opheffen van EU versus Disinfo (Kamerstuk 21 501- 34, nr. 290).

De mededeling van de Commissie over een Europese aanpak van desinformatie raakt aan het werk van de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) en de East StratCom Taskforce. Ik merk daarbij op dat het van belang is een scherp onderscheid te maken tussen de competentie van de Commissie enerzijds en EDEO, die onder verantwoordelijkheid valt van de Europese Raad (Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid), anderzijds.

Dit onderscheid is mede van belang omdat uw Kamer een gewijzigde motie van de leden Kwint (SP) en Yesilgöz-Zegerius (VVD) (Kamerstuk 21 501-34, nr. 290) heeft aangenomen waarin het kabinet wordt verzocht zich in Europees verband stevig uit te spreken voor de vrijheid van de pers en zich hard te maken voor het opheffen van de website EUvsDisinfo (Handelingen II 2017/18, nr. 57, item 16).

De mededeling over een Europese aanpak van desinformatie is opgesteld binnen het mandaat van de Europese Commissie. Het Nederlandse standpunt hierop vindt u in het betreffende BNC-fiche. De East StratCom Taskforce vindt zijn mandaat in de conclusies van de Europese Raad van maart 2015 en opereert binnen de EDEO. De website EUvsDisinfo is een van de onderdelen van de East StratCom Taskforce om de voortdurende stroom van desinformatie afkomstig van Rusland te bestrijden. De Taskforce ondersteunt in dat kader EU-inspanningen gericht op versterking van de mediaomgeving in de oostelijke partnerschapsregio, in nauwe samenwerking met andere EU-actoren.

Volgend op de gewijzigde motie van de leden Kwint en Yesilgöz-Zegerius heeft het kabinet het standpunt van de Kamer uitgedragen in de EU gremia, in contacten met andere lidstaten en specifiek aan de orde gesteld in gesprekken met EDEO. Hierbij is steeds het uitgangspunt gehanteerd dat de onafhankelijkheid van de journalistiek te allen tijde moet worden gerespecteerd en dat een EU institutionele rol of overheidsrol voor het kabinet niet aanvaardbaar is bij het monitoren van desinformatie of het verifiëren van nieuwsberichten.

Vooralsnog staat Nederland binnen de EU echter alleen in de wens om de website EUvsDisinfo op te heffen. Het kabinet zal zich echter ter uitvoering van de gewijzigde motie

in de gepaste gremia van de Europese Unie in blijven zetten om draagvlak proberen te vinden voor hetgeen de Kamer heeft gevraagd.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren